

NORRKÖPING
KOMMUNSTYRELSEN

YTTRANDE

1(3)

2022-09-06

Vårt diarienummer
KS 2022/0747 150

Handläggare, titel, telefon
Richard Tjernström, säkerhetsdirektör
011-15 10 72

Regeringskansliet
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över delbetänkandet **Stärkt arbete med att bekämpa bidragsbrott - Administrativt sanktionssystem och effektivare hantering av misstänkta brott (SOU 2022:37)**

S2022/02964

Sammanfattning

Norrköpings kommun har beretts möjlighet att lämna synpunkter på delbetänkandet (SOU 2022:37) och lämnar följande synpunkter på betänkandet.

- Norrköpings kommun bekräftar uppfattningen att endast ett fåtal av de polisanmälningar som kommunen ingett resulterar i lagföring. Ett påfallande stort antal ärenden läggs ned med motiveringen att det förflutit så lång tid sedan brottet begicks att ärendet kommer preskriberas innan ett åtal hinner väckas – trots ett gott bevisläge.
- Kommunen välkomnar ett utpekat ansvar för brottsutredningar av välfärdsbrott (Ekobrottsmyndigheten) och vill också understryka behoven av en utökad samverkan mellan berörda myndigheter, liksom gemensamt anordnade utbildningar för berörda aktörer.
- Kommunen instämmer i att ett system med administrativa sanktionsavgifter skulle snabba upp hanteringen och avlasta rättsväsendet. En avvägning bör dock alltid kunna ske av huruvida en försummelse eller ett misstag begåtts, eller om berörda uppsåtligen genom t ex skenseparation eller skenskrivning i folkbokföringen försökt att vilseleda handläggningen av ärendet. I det senare fallet bör inte sanktionsavgifter kunna tillämpas, utan en åtalsanmälan inges.
- Kommunen befarar att enskilda bidragstagare kan sakna tillgångar och inte har ekonomisk förmåga att erlægga sanktionsavgifter, vilket kan resultera i att avsedda effekter uteblir i många fall.

Synpunkter på delbetänkandet

Ett system med administrativa sanktionsavgifter införs

Ett system med administrativa sanktionsavgifter skulle sannolikt snabba upp hanteringen och avlasta rättsväsendet på sätt som anges i betänkandet. Sådana sanktionsavgifter torde vara tillämpliga för enklare bidragsbrott, förutsatt att endast rimliga misstag eller försummelser har begåtts av bidragstagaren. I fall där t ex vuxna barn med egna inkomster bor hemma hos föräldrarna, men folkbokfört sig på annan adress för att underlätta föräldrarnas möjligheter till bidrag, eller där par som lever tillsammans i samma bostad under äktenskapsliknande förhållanden förändrat sin folkbokföring i samma syfte, bör sanktionsavgifter inte vara tillämpliga utan åtalsanmälan inges.

Vid ett utfärdande av sanktionsavgift finns risk att enskilda bidragstagare kan sakna tillgångar och inte ha ekonomisk förmåga att erlægga sanktionsavgifter, vilket kan resultera i att avsedda effekter av systemet med sanktionsavgifter uteblir i många fall.

Ekobrottsmyndigheten får ansvaret för brottsutredningarna

Endast ett fåtal polisanmälningar om bidragsbrott som kommunen ingett har resulterat i lagföring, trots ofta goda utredningsförutsättningar/bevisläge. Ett påfallande stort antal ärenden läggs ned med motiveringen att det förflutit så lång tid sedan brottet begicks att ärendet kommer preskriberas innan ett åtal hinner väckas. Ett utpekad ansvar och allokerade resurser för brottsutredningar av välfärdsbrott vid Ekobrottsmyndigheten bör kunna effektivisera sådana utredningar väsentligt och välkomnas därför av kommunen.

En utvecklad styrning och samverkan för att motverka brott

En fungerande samverkan mellan olika samhällsaktörer för att motverka välfärdsbrott är angelägen. Kunskaper om varandras områden, utbyte av erfarenheter liksom gemensamma utbildningar och rättsliga vägledning vore sannolika framgångsfaktorer.

Ett gemensamt arbetssätt vid ingivande av åtalsanmälningar om välfärdsbrott och hur sådan information bör vara sammanställd för att underlätta mottagandet kan i sig vara en viktig faktor för den utredande myndigheten.

NORRKÖPINGS KOMMUN
Kommunstyrelsen

Olle Vikmång
ordförande